

Σχόλιο του **Περικλή Παυλίδη** από το [facebook](#)

Ψηφίζοντας το 2016 υπέρ της καθαίρεσης της πρώτης γυναίκας προέδρου της Βραζιλίας, **Ντίλμα Ρουσέφ**, ο **Ζαΐρ Μπολσονάρου** -ο νέος πλέον πρόεδρος της χώρας- δήλωσε ότι **αφιερώνει την ψήφο του στον συνταγματάρχη Ούστρα!** Ο τελευταίος ήταν **προσωπικά υπεύθυνος για τα βασανιστήρια** στα οποία υπεβλήθη η Ρουσέφ, ως μέλος τότε αριστερής παράνομης οργάνωσης που αγωνιζόταν για την ανατροπή της δικτατορίας.

Ο Μπολσονάρου σαφώς είναι κάθαμα!

Ένα ρατσιστικό, μισογνικό, ομοφοβικό ακροδεξιό κάθαμα, το οποίο όμως επικράτησε με μεγάλη διαφορά στο 2ο γύρο των πρόσφατων προεδρικών εκλογών στη Βραζιλία.

Το **Κόμμα των Εργαζομένων -Partido dos Trabalhadores (PT)**, ένα από τα μεγαλύτερα αριστερά κόμματα στον κόσμο, έχοντας ήδη θητεία **14** χρόνων στη διακυβέρνηση της χώρας, ηττήθηκε!

Βεβαίως το κόμμα αυτό γέννησε κάποτε πολλές ελπίδες στους ταπεινούς και καταφρονεμένους της Βραζιλίας, χώρας με την **8η μεγαλύτερη οικονομία του πλανήτη**, με τεράστιο πλούτο και τεράστια φτώχεια!

Πρόθεσή του, αναμφιβόλως, ήταν να βοηθήσει τους φτωχούς, να ανακουφίσει τον κόσμο της φαβέλας, να δώσει φωνή στα κοινωνικά κινήματα (το κίνημα των αστέγων, των ακτημόνων, των γυναικών κλπ) με τα οποία είχε αναπτύξει ισχυρούς δεσμούς.

Και έκανε πολλά σε αυτή την κατεύθυνση! Προγράμματα όπως το «*Bolsa Família*» είχαν οπωσδήποτε σημαντικά θετικά αποτελέσματα για τους φτωχούς! Στα χρόνια διακυβέρνησης της χώρας από τον Λούλα ντα Σίλβα και τη Ντίλμα Ρούσεφ το ποσοστό αυτών που ζούσαν κάτω από το όριο της φτώχειας έπεσε από το **25%** το 2004 στο **8%** το 2014. Τα προγράμματα βελτίωσαν τη διατροφή και περίθαλψη εκατομμυρίων ανθρώπων.

Ωστόσο, ας μη μας διαφεύγει ότι το PT κυβέρνησε πάντα με μεγάλη μετριοπάθεια, σεβόμενο τους νόμους της ιδιωτικής ιδιοκτησίας, τα στρατηγικά συμφέροντα της βραζιλιάνικης αστικής τάξης. Πρόσφερε βοήθεια στη φαβέλα, αλλά δεν πλησίασε ποτέ **την προοπτική της εξάλειψής της**. Άλλωστε ως κόμμα των κινήματων είχε στόχο τις **επιμέρους «χειραφετήσεις»** των αποκλεισμένων και καταπιεσμένων κοινωνικών ομάδων, **ποτέ όμως τη ριζική χειραφέτηση του κόσμου της εργασίας** από την εξουσία του κεφαλαίου.

Όμως το πρόβλημα της φτώχειας παρέμεινε τεράστιο, ενώ οξύτατο είναι πάντα το πρόβλημα της **στέγης**.

Και ας μην ξεχνάμε ότι η φτώχεια στη Βραζιλία έχει εξαιρετικά φυλετικό χαρακτήρα, αφορά σε μεγάλο βαθμό τους **Αφρο-βραζιλιάνους**.

Τα πράγματα για τους φτωχούς άρχισαν να επιδεινώνονται ραγδαία το 2014, όταν η οικονομία της χώρας γνώρισε τη μεγαλύτερη κρίση της από τη δεκαετία του 1930. Η ανεργία αυξήθηκε απότομα, από το **6%** το 2013 στο **12%** το 2016.

Την ίδια περίοδο οι φτωχοί είδαν να δαπανώνται τεράστια ποσά για τη διοργάνωση του **Παγκόσμιου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου (2014)**. Οι διαμαρτυρίες τους με τη μορφή μαζικότατων διαδηλώσεων το 2013 και 2014 αντιμετωπίστηκαν με καταστολή!

Θα ακολουθήσει το 2016 η διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων, με τους οικονομικούς δείκτες να πέφτουν και να γίνονται δραστικές περικοπές σε όλες τις κοινωνικές δαπάνες

Σε μια εξαιρετικά κρίσιμη συγκυρία ο **Μικέλ Τέμερ**, αντιπρόεδρος της Ρούσεφ και κομβικός συντελεστής στο πολιτικό πραξικόπημα που την ανέτρεψε, αναλαμβάνοντας την προεδρία της χώρας κινήθηκε στην κατεύθυνση δραστικών περικοπών των δημόσιων δαπανών για κοινωνικές ανάγκες, βάσει ενός προγράμματος λιτότητας σχεδιασμένου να διαρκέσει **20 χρόνια**.

Την περίοδο αυτή, στο δύσκολο κοινωνικό τοπίο για τους φτωχούς και δεδομένης τη μεγάλης ανασφάλειας των μικρομεσαίων στρωμάτων το PT είχε χάσει την εμπιστοσύνη αρκετών ψηφοφόρων του αναφορικά με την ικανότητά του να βελτιώσει ριζικά την κατάσταση.

Θα πρέπει εδώ να επισημανθεί ότι η κρίση και οι αβέβαιες προοπτικές της βραζιλιάνικης οικονομίας απαιτούσαν, από τη σκοπιά της κυρίαρχης οικονομικής ελίτ, τη ριζική αλλαγή της οικονομικής πολιτικής, δραστικά μέτρα λιτότητας. Το PT δεν ήταν αδιάφορο προς πολιτικές περικοπών, ωστόσο ήταν θεμελιωδώς ακατάλληλο για ευρεία εφαρμογή άγριας λιτότητας σε κοινωνικά στρώματα μακροχρόνια ταλαιπωρημένα από τη φτώχεια. Έτσι, ο πολιτικός διαχειριστής του βραζιλιάνικου καπιταλισμού έπρεπε να αλλάξει.

Η καθάρση της Ντίλμα Ρούσεφ από την προεδρία και η φυλάκιση του ιστορικού ηγέτη και συμβόλου του κόμματος Λούλα ήταν τα πλέον κρίσιμα βήματα για την απομάκρυνση του PT από την εξουσία.

Οι πρόσφατες προεδρικές εκλογές ολοκλήρωσαν αυτή τη διαδικασία.

Ο Μπολσονάρου (φιγούρα που μέχρι το πρόσφατο παρελθόν θεωρούνταν αρκετά γραφική για να της ανατεθεί κεντρικός πολιτικός ρόλος) αποτέλεσε το πρόσωπο στο οποίο η άρχουσα τάξη είδε τελικά τον καταλληλότερο εκφραστή των συμφερόντων της. Και αυτό διότι, συν τοις άλλοις, ο Μπολσονάρου δρομολογεί τη **ριζική αλλαγή του πολιτικού σκηνικού της Βραζιλίας**. Για πρώτη φορά συγκροτείται ισχυρή πολιτική πλειοψηφία κάτω από **ακραία συντηρητικά, αυταρχικά, αντι-κομμουνιστικά/αντι-αριστερά ιδεολογήματα**.

Ο Μπολσονάρου συμβολίζει τη διαμόρφωση μιας **νέας πολιτικής συμμαχίας της βραζιλιάνικης ολιγαρχίας του πλούτου με πλατιά κοινωνικά στρώματα** η οποία οπωσδήποτε θα έχει σημαντικές και μακροχρόνιες συνέπειες, πρωτίστως στο εσωτερικό της χώρας και βεβαίως στο εξωτερικό -άμεσα στην αμερικανική ήπειρο.

Στην προγενέστερη μεγάλη περίοδο της δυναμικής οικονομικής ανάπτυξης ήταν ο

φιλελεύθερος πολιτικός λόγος -με τις αριστερές αποχρώσεις του (με ιδέες περί πολυπολιτισμικότητας, σεβασμού στη διαφορετικότητα και στα δικαιώματα των αποκλεισμένων και περιθωριοποιημένων ομάδων κ.λπ. να αποτελούν μερικά σημεία αναφοράς)- αυτός που αποτέλεσε τη βάση αξιοσημείωτων κοινωνικών βελτιώσεων και εκσυγχρονισμών.

Τώρα σε ένα αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον με έντονα συγκρουσιακές διεθνείς σχέσεις και πληθώρα αποσταθεροποιητικών παραγόντων, στο οποίο πολιτικές προστατευτισμού και εμπορικού πολέμου έρχονται στην ημερήσια διάταξη, ιδεολογήματα με περιεχόμενο ακροδεξιό, εθνικιστικό, ξενοφοβικό και ρατσιστικό (τα οποία ενοχοποιούν τους φτωχούς-τις «αποκλεισμένες» κοινωνικές ομάδες για τις καταστάσεις «κοινωνικής ανομίας» και τις κοινωνικές σπατάλες του κράτους) φαίνεται να προσφέρουν νέες δυνατότητες στην άρχουσα τάξη για την υπηρέτηση των συμφερόντων της.

Ο Μπολσονάρου είναι σαφώς ο εκλεκτός της ολιγαρχίας του πλούτου.

Στον Μπολσονάρου, όμως, είδε τον εκπρόσωπό της και η πληθώρα των ανασφαλών μικρών και μεσαίων νοικοκυραίων, επαγγελματιών, επιχειρηματιών, υπαλλήλων, αυτών που ένιωσαν την κρίση να απειλεί τη θέση τους, που βιώνουν την κολοσσιαία εγκληματικότητα των δρόμων, που βλέπουν τη φαβέλα με τα επιδόματά της να απομυζά τον μόχθο των «εργατικών», «ικανών» και «άξιων» ανθρώπων.

Στη συνείδησή τους ο Μπολσονάρου είναι η εγγύηση ότι θα παταχθούν τα «κοινωνικά παράσιτα», μεταξύ άλλων οπωσδήποτε και οι φτωχοί-καταληψίες κτηρίων και οι ακτήμονες-καταληψίες γης, θα σταματήσουν οι κρατικές παροχές προς όφελός τους και, ακόμη περισσότερο, θα συντριβούν οι «αριστεροί» υποστηρικτές τους, οι οποίοι -σύμφωνα με τη δεξιά αφήγηση- χρησιμοποιούν τις κρατικές επιχειρήσεις για να βάζουν χέρι στο δημόσιο χρήμα.

Για το σαφώς μεγάλο μέρος της συντηρητικής-χριστιανικής βραζιλιάνικης κοινωνίας (συνεπώς και για χιλιάδες γυναικών και Αφρο-βραζιλιάνων) ο Μπολσονάρου είναι η επιστροφή στις σταθερές-κατανοητές-παραδοσιακές αξίες της οικογένειας, του έθνους, της ηθικής, σε αντίθεση με τον αποσταθεροποιητικό-διαλυτικό λόγο των διαφόρων “φιλελεύθερων” και “αριστερών”.

Για τις δυνάμεις ασφαλείας, αστυνομία και στρατό, μέρος των οποίων αποτελούσε πάντα το ισχυρό βαθύ κράτος της Βραζιλίας ο Μπολσονάρου σηματοδοτεί τη μεγάλη τους επιστροφή

στα πολιτικά πράγματα της χώρας. Άλλωστε ήταν πάντα ο μαχητικός υπερασπιστής τους.

Η πολιτική αλλαγή στη Βραζιλία θα σημάνει σαφώς την υιοθέτηση **σκληρής στάσης του κράτους απέναντι στους φτωχούς**, τη διεξαγωγή **πολέμου εναντίον του κόσμου της φαβέλας**. Οι εναπομείνουσες αριστερές κυβερνήσεις της Λατινικής Αμερικής και πρωτίστως αυτή της Βενεζουέλας θα βρεθούν πλέον αντιμέτωπες και με την επιθετική εχθρότητα της Βραζιλίας!

Μόνη ελπίδα για τους εργαζομένους της Βραζιλίας – η μεγάλη αγωνιστική εμπειρία, μαχητικότητα και μαζικότητα των κοινωνικών κινημάτων της και κυρίως του εργατικού κινήματος, η αποφασιστικότητά τους να εμποδίσουν το ακροδεξιό κάθαρμα να υλοποιήσει τους στόχους του!